

Henseende. Men jeg skulde dog mene, at det vilde være mere betryggende for dette Rigs Afstemning, om Ministeriet allerede var gaaet, eller der forelaa en officiel Udtalelse om, at dette vilde ske, i Forbindelse med Udtalelser fra de Mænd, der have afsluttet Forliget, om, hvorledes der i Fremtiden vil blive styret her i Landet, hvem der kunde ventes at komme til at styre, hvilke Samfundslag, der vilde komme frem, og hvilket Program man havde. Som det foreligger i Udsigten, med denne Vagthed og efter de Udtalelser, der ere fremkomne fra mange Sider i Højrepræsen, vil jeg hævde, at man meget godt kan forsvare den Opfattelse, som jeg har gjort gældende. Jeg gad se endnu et æret Medlem komme frem og sige, at Ministeriets Afgang var en virkelig Betingelse for Forliget. Jeg gad se, om man i Virkeligheden har faaet noget virkelig Bøtte, noget virkelig afgørende frem, og saa længe det ikke er Tilfældet, staar den Rendsgering fast, at hele denne Sag er aftalt med Ministeriet Estrup, at Ordningen af Provisoriernes Frugter er afgjort under Ministeriet Estrups Ledelse og sammen med dette Ministerium. Naar det er Tilfældet, og der intet foreligger om, hvad der følger efter, i alt Fald officielt, saa antager jeg, at man som udenforstaaende med fuld Ret kan sige, at der i Virkeligheden ikke er nogen som helst Garanti for, at de Herrer, der have sluttet Forliget, have bragt demokratiske Ansættelser til at være gældende her i Landet, og jeg tror næppe, det er sket. Jeg tror, at mange saglige Spørgsmaal ville atter optræde og give Anledning til, at man kommer ind i den storpolitiske Konflikt.

Med Hensyn til min Benyttelse af den højtærede Krigsministers Ord, saa forstaar jeg det ærede Medlem for Præsto Amts 6te Valgkreds (Bosjen) saaledes, at han anser sig selv for en autentisk Fortolker af de Ord, som han ikke kunde benægte, at den højtærede Krigsminister havde brugt. Det er jo muligt, at Forholdene have udviklet sig saaledes, at han er det, men det er sikkert, at den højtærede Krigsminister har udtalt, at det var den bedste Hærløb, som man kunde faa, og at mit Citat i Virkeligheden var rigtigt.

Saa talte det ærede Medlem om, at det vigtigste, det gjaldt om, var Ære og Haandslag, det var lige saa væsentligt og betydningsfuldt som juridiske Garantier. Det kan jeg dog ikke indse, naar jeg ser hen paa den Udvikling, vi have haft her i Landet siden 1866. Det afdøde Medlem for Vejle Amts 2den Valgkreds (Berg) hævdede jo Gang efter Gang, naar han talte under

storpolitiske Debatter her i Salen, at det var Forudsætningen for Forsætningen af 1866, at Folketinget beholdt Herredømmet over Finansloven; han hævdede det under Henviisning til Udtalelser af Højres Mænd; han hævdede det som Forudsætning under al Forhandling; han hævdede det ogsaa til Tider saaledes, at jeg i alt Fald troede, at der den Gang underhaanden var givet Bøtter om Folketingets Herredømme over Finansloven. Jeg tror — det var i alt Fald det, jeg fik ud af hans Udtalelser — at det egentlig var det, som laa bag ved hans Politik; det var en bestandig Hævden af, at den Naade, hvorpaa man benyttede Forsætningen af 1866, var i skarpeste Strid med Ære og med Tro og Love, som overhovedet tænkes kan. Hver Gang man bebrejdede ham — og det gjorde man ofte — at han var gaaet med til Forsætningsforandringen af 1866 — det var jo den væsentligste Indvending, man kunde fremkomme med imod ham — saa fremhævede han offentlig her Gang efter Gang med Ord, som gav mig den fuldeste Overbevisning om Rigtigheden deraf, at der fra de Folks Side, der den Gang forhandlede, forelaa brudte Bøtter, netop med Hensyn til Folketingets forsætningsmæssige Herredømme over Finansloven. Naar vi have haft saadanne Historier og hørt saadanne Vidnesbyrd i den Henseende afslagt, saa ser jeg ikke, man kan tillægge Aftaler mellem Mænd den Betydning, som det ærede Medlem fra Præsto Amts 6te Valgkreds tillægger dem. Jeg skal ikke sige, at det skulde vække nogen Misnøje hos mig, hvis det lykkedes det ærede Medlem at komme saaledes til Magten og føre saadanne Samfundsklasser frem, at al demokratisk Udvikling derved fikres i lange Tider, men jeg tvivler meget om, at han efter den Sejr for Høire, som her foreligger, vil have nogen Mulighed for at gøre det. Jeg vil oprigtigt tale se det, før jeg tror det, at det bliver ham og dem, som han har ført over, der komme til at kommandere og lede, og jeg tror, jeg tør sige, at naar man ikke træffer juridiske Garantier og ikke sikrer sig ved Love eller ved Indstiftelse af Institutioner, der kunne hjælpe i hele Fremtiden, saa er den eneste Mulighed for overhovedet at opnaa noget til Gavn for de Ansættelser, saa vel storpolitiske som saglige, som i gamle Dage være fælles for Venstre, den, at han kan paavise, at nu fører han de Samfundsklasser frem til Magt og Ære, som have deltaget i denne Kamp. Jeg tror imidlertid, at saa snart man kommer til Venstres gamle Standpunkt, naar man kommer til en ny stor demokratisk Fordring, saa